

AKCEPTUJĘ

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Rafał Romanowski

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
im. Bolesława Chrobrego
w Chrobrzu

**DIAGNOZA POTRZEB
EDUKACYJNYCH I ROZWOJOWYCH SZKOŁY
W KONTEKŚCIE DOSTOSOWANIA KSZTAŁCENIA
OGÓLNEGO I ZAWODOWEGO
DO POTRZEB RYNKU PRACY**

Grudzień 2017 r.

Spis treści

WPROWADZENIE DO DIAGNOZY	3
1.0 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OFERTY EDUKACYJNEJ SZKOŁY:	4
1.1 CHARAKTERYSTYKA KSZTAŁCONYCH ZAWODÓW:	4
1.2 CHARAKTERYSTYKA NAUCZYCIELI:	10
1.3 BAZA LOKALOWA SZKOŁY:	11
2.0 OGÓLNA DIAGNOZA W OBSZARZE KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO.....	13
3.0 DIAGNOZA POTRZEB I OCZEKIWAŃ SZKOŁY W ZAKRESIE WSPARCIA W KLUCZOWYCH OBSZARACH ZWIĄZANYCH Z EDUKACJĄ ZAWODOWĄ.	15
3.1 OBSZAR KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO UCZNIÓW I UCZENNIC – STAŻE I PRAKTYKI.....	15
3.2 OBSZAR KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO UCZNIÓW I UCZENNIC – KURSY I SZKOLENIA	16
3.3 NAJWAŻNIEJSZE WYNIKI I WNIOSKI Z BADAŃ	18
PODSUMOWANIE.....	24
SPIS TABEL	25
SPIS WYKRESÓW.....	26

Wprowadzenie do Diagnostyki

Cel opracowania diagnostyki:

Celem głównym diagnostyki jest poznanie zapotrzebowania na formy wsparcia, których implementacja doprowadzi do udoskonalenia dotychczas realizowanych działań Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Bolesława Chrobrego w Chrobrzu. Analiza potrzeb edukacyjnych i rozwojowych wraz z oceną oferty edukacyjnej Szkoły w kontekście dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, ma na celu wyposażenie uczniów w dodatkowe umiejętności i kwalifikacje, co uczyni ich bardziej konkurencyjnymi na rynku pracy i zwiększy szanse zatrudnienia.

Zespół opracowujący diagnostykę:

Jerzy Trzepatowski

Danuta Dobaj

Rafał Śpiewak

Metody i narzędzia stosowane do przeprowadzenia diagnostyki:

1. Badania wśród uczniów i uczennic z wykorzystaniem kwestionariuszy ankiet,
2. Badania wśród pracodawców z wykorzystaniem ankiet oraz wywiadów i rozmów,
3. Wywiady oraz konsultacje z Radą Pedagogiczną,
4. Analiza dokumentów szkolnych, w szczególności zbiorczych zestawień uczniów, nauczycieli, zakupionego sprzętu
5. Analiza ogłoszeń Powiatowego Urzędu Pracy oraz oferty pracy w zawodach objętych kształceniem.

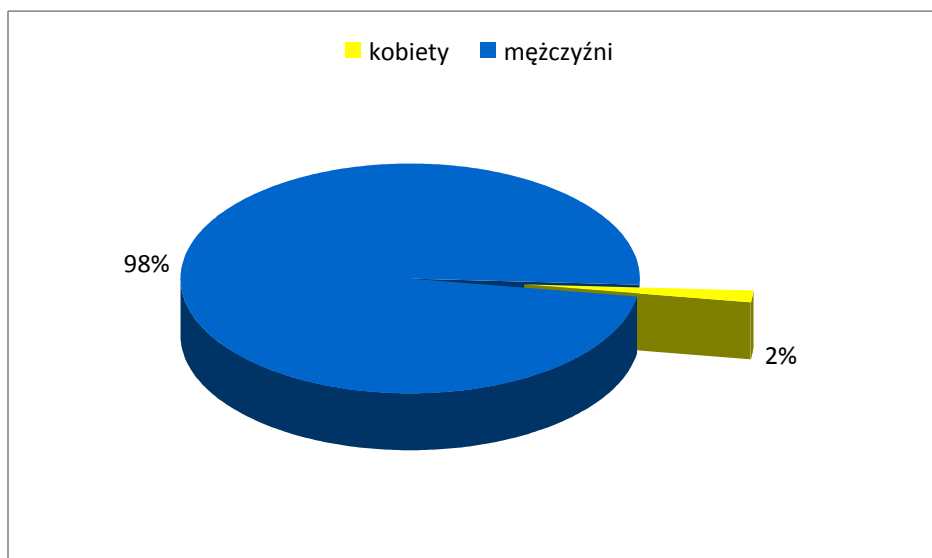
1.0 Ogólna charakterystyka oferty edukacyjnej szkoły:

1.1 Charakterystyka zawodów:

TECHNIK ROLNIK – zawód przygotowuje do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa rolnego, prowadzącego produkcję roślinną, zwierzęcą i przetwórstwo rolnicze w kraju i Unii Europejskiej, a także do podjęcia pracy w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych.

W zawodzie Technik Rolnik uczy się łącznie 55 uczniów, w tym 1 uczennica (2 %) i 54 uczniów (98%).

Wykres 1. Struktura uczniów w zawodzie Technik rolnik w 2017 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Liczbę zrekrutowanych uczniów i uczennic w ostatnich 5 latach przedstawia Tabela nr 1.

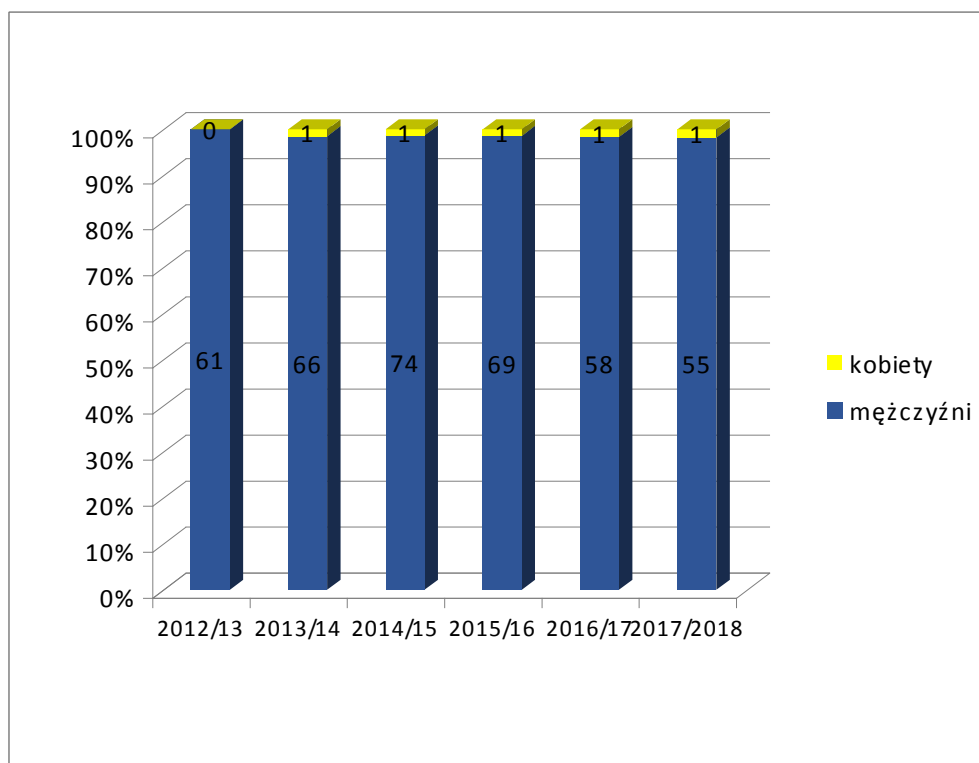
Tabela 1. Liczba uczniów i uczennic, w zawodzie Technik rolnik w latach 2012 – 2018

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/2018
Liczba uczniów/kobiet	61/0	67/1	75/1	70/1	59/1	55/1
Klasa I – liczba uczniów/kobiet	22/0	15/1	22/0	13/0	13/0	11/1
Absolwenci	9	13	17	20	14	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Wykres 2. Liczba uczniów i uczennic w zawodzie Technik rolnik w latach 2012 - 2018

*Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
im. Bolesława Chrobrego w Chrobrzu*

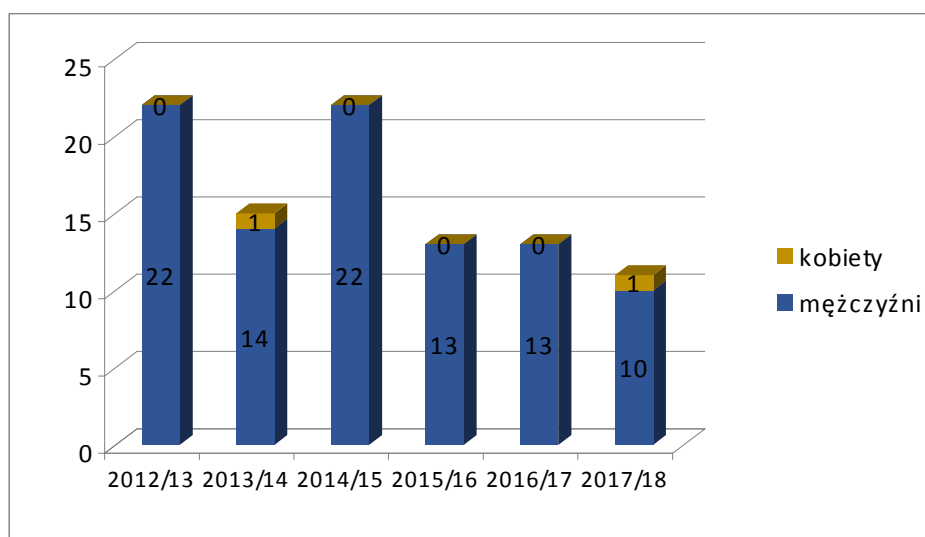

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Najwięcej uczniów i uczennic – 22 rozpoczęło naukę w roku 2012 i 2014, zaś najmniej – 13 w latach 2015, 2016, 2017. Średnia liczba uczniów, którzy rozpoczęli naukę wynosiła prawie 16 osób.

W roku szkolnym 2016/2017 w poszczególnych klasach uczy się odpowiednio: 13 osób w klasie I, 11 osób w klasie II, 21 osób w klasie III oraz 14 osób w klasie IV.

Wykres 3. Liczba uczniów i uczennic, którzy rozpoczęli naukę w zawodzie Technik rolnik w latach 2012 - 2017.

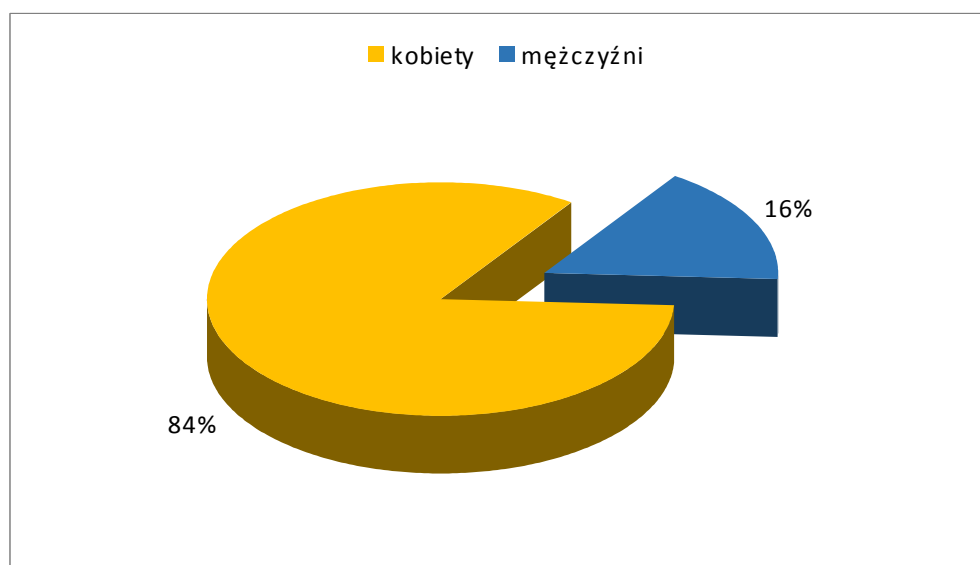

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

TECHNIK ŻYWIENIA I USŁUG GASTRONOMICZNYCH – absolwent jest przygotowany do wykonywania następujących zadań: ocenianie, jakości żywności oraz jej przechowywania, sporządzania i ekspedycji potraw i napojów, organizowania produkcji gastronomicznej, planowania i realizacji usług gastronomicznych.

W zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych uczy się aktualnie 43 osób, w tym 36 uczennic (%) i 11 uczniów (%).

Wykres 4. *Struktura uczniów w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych w 2017 roku.*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

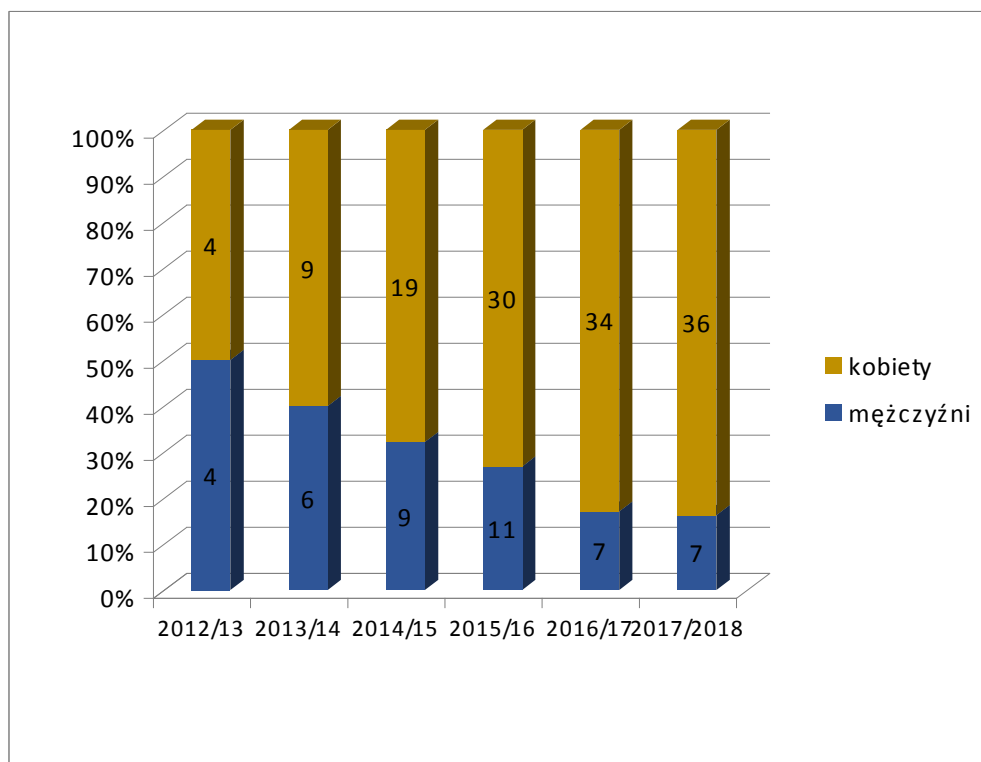
Liczbę zrekrutowanych uczniów i uczennic w ostatnich 5 latach przedstawia wykres nr 4.

Tabela 2. *Liczba uczniów i uczennic, w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych w latach 2012 – 2016*

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/2018
Liczba uczniów/kobiet	8/4	15/9	28/19	41/30	41/34	43/36
Klasa I liczba uczniów/kobiet	8/4	7/5	13/10	14/12	10/9	9/7

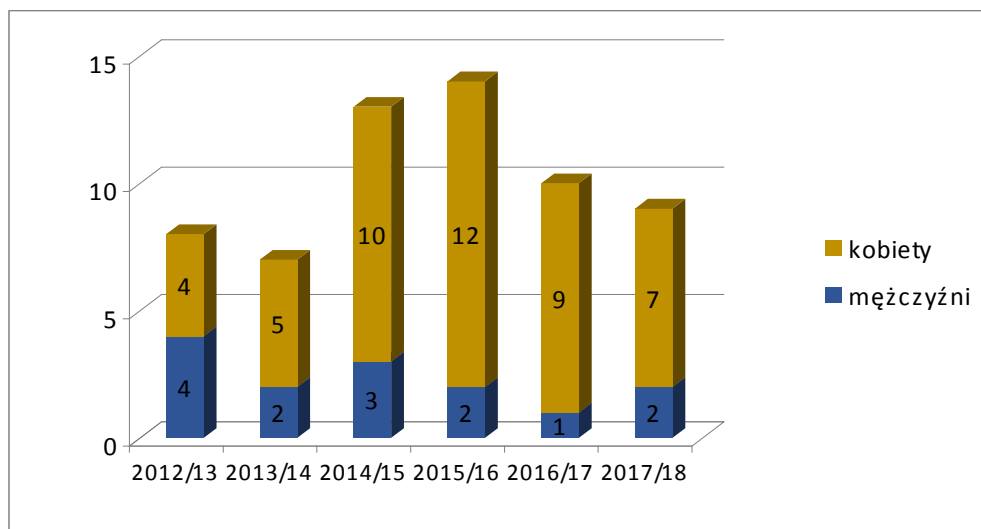
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Wykres 5 Liczba uczniów i uczennic w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych w latach 2012 - 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Wykres 6. Liczba uczniów i uczennic, którzy rozpoczęli naukę w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych w latach 2012 - 2016.

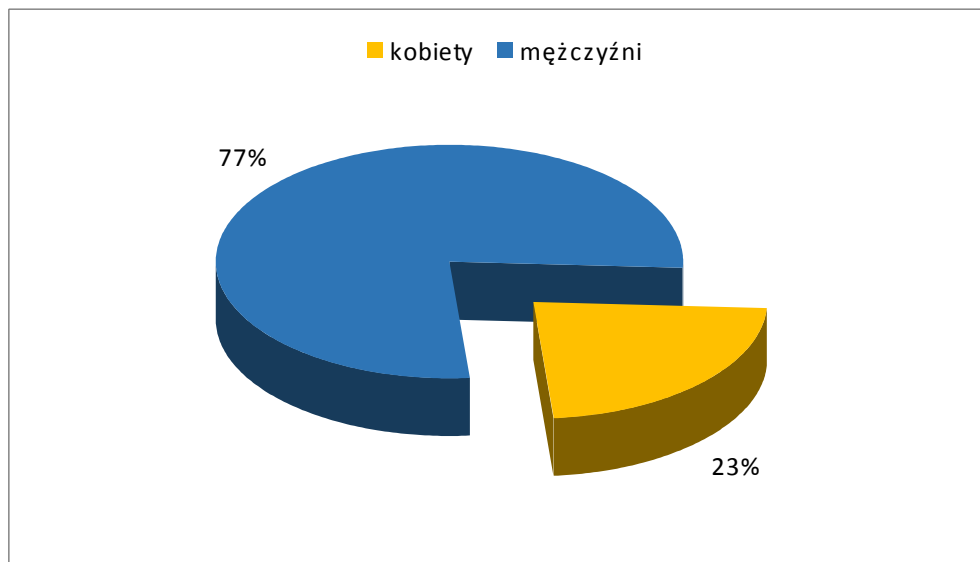

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Od 2012 roku w wchodzącym w skład ZSCKR w Chrobrzu Centrum Kształcenia Ustawicznego realizowane są kwalifikacyjne kursy zawodowe w następujących kwalifikacjach;
R.3 – Prowadzenie produkcji rolniczej – okres realizacji 3 semestry 1,5 roku

R.16 – Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej – okres realizacji 1 semestry 0,5 roku

Wykres 7. *Struktura słuchaczy w kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej w 2017 roku.*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

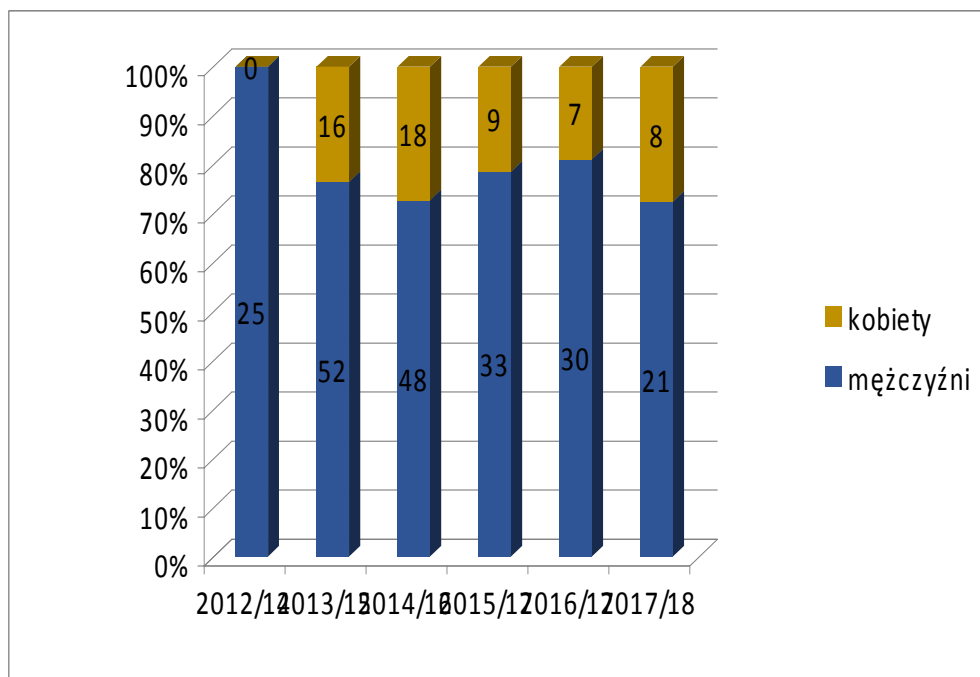
Tabela 3. *Liczba słuchaczy w kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej w latach 2012 – 2016*

	2012/14	2013/15	2014/16	2015/17	2016/2018	2017/2018
Liczba słuchaczy/kobiet	25/0	68/16	66/18	42/9	37/7	29/8
Liczba absolwentów	14/0	49/10	36/11	32/7	30/7	29/7
Przystępujących do egzaminu/ zdał egzamin	14/13	46/42	32/31	30/6	29/6	30/7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Wykres 8. *Liczba słuchaczy w kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej w latach 2012 - 2016*

*Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
im. Bolesława Chrobrego w Chrobrzu*

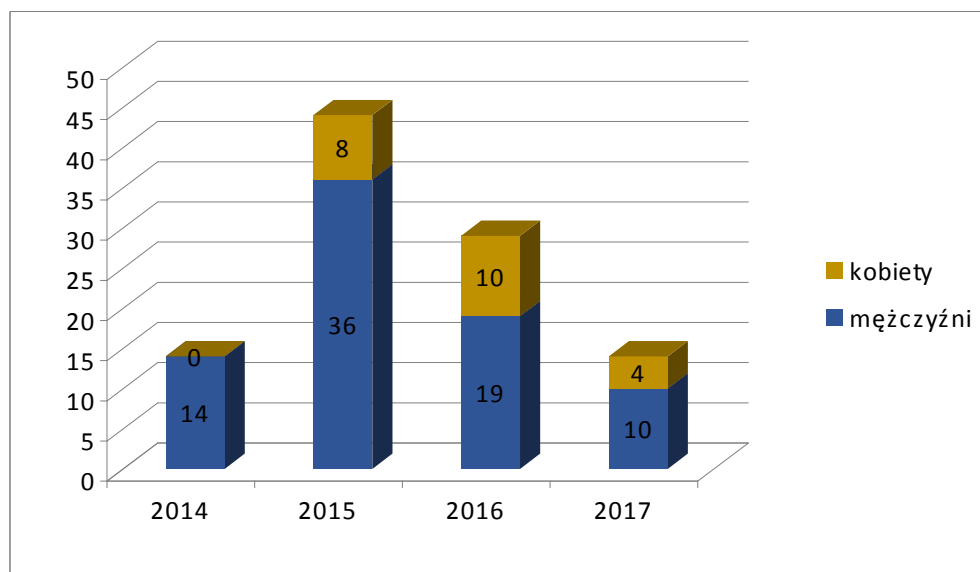
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Tabela 4. Liczba słuchaczy w kwalifikacji R.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej w latach 2012 – 2016

	2014	2015	2016	2017
Liczba słuchaczy/kobiet	14/0	44/8	29/10	14/4
Liczba absolwentów	14	34/6	23/7	14/4
Przystępujących do egzaminu/ zdał egzamin	14/4	32/23	19/8	13/8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Wykres 9. Liczba słuchaczy w kwalifikacji R.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej w latach 2012 - 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Centrum Kształcenia Ustawicznego pełni również rolę ośrodka egzaminacyjnego dla egzaminu praktycznego w kwalifikacji **R.3** – Prowadzenie produkcji rolniczej, dla szkół realizujących kształcenie w tej kwalifikacji i osób skierowanych przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Łodzi

Tabela 5. Liczba osób zdających egzamin praktyczny w kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej

Sesja egzaminacyjna	Październik 2015	Styczeń 2016	Maj/czerwiec 2016	Wrzesień/Październik 2016	Styczeń 2017
Liczba zdających	21	19	24	2	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Chrobrzu

Łącznie egzamin praktyczny w pięciu sesjach egzaminacyjnych zdawało bądź planuje zdawać 79 osoby.

1.2 Charakterystyka nauczycieli:

W ZSCKR w Chrobrzu zatrudnionych jest 22 nauczycieli, w tym 14 kobiet. Nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących jest 10, w tym 9 kobiet, nauczycieli przedmiotów zawodowych – 10, w tym 5 kobiet. W internacie zatrudnionych jest 2 nauczycieli w tym 1 kobieta

W podziale na stopień awansu zawodowego:

- a. nauczycieli dyplomowanych – 17 nauczycieli, w tym 12 kobiet,
- b. nauczycieli mianowanych – 4 nauczycieli w tym w tym 2 kobiet,

- c. nauczycieli kontraktowych – 2 nauczycieli, w tym 1 kobieta.

1.3 Baza lokalowa szkoły:

Na bazę lokalową składają się:

- Budynek szkolny z 10 klasopracowniami w tym 2 pracownie komputerowe, salą gimnastyczną i biblioteką szkolną z 4 stanowiskowym Centrum multimedialnym.
- Budynek Internatu w tym pracownia praktycznej nauki zawodu w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych.
- Budynki dawnego gospodarstwa pomocniczego z niewielkim zapleczem warsztatowym dla zawodu technik rolnik. Część budynków w trakcie przebudowy w ramach realizacji zadania inwestycyjnego „Przebudowa części środkowej, rozbiórka i budowa skrzydła zachodniego budynku z przeznaczeniem na pomieszczenia administracyjne i pomieszczenia praktycznej nauki zawodu”.
- Budynki inwentarskie.

Wyposażenie:

TECHNIK ROLNIK I TECHNIK AGROBIZNESU:

– ciągniki rolnicze, przyczepy, kombajn do zboża, kombajn do zbioru ziemniaków, kombajn do zbioru buraków, pługi, brony zębowe, brony talerzowe, kultywatory, agregat uprawowy, pielnik/obsypnik, glebogryzarka, siewnik uniwersalny, siewnik punktowy, sadzarka do ziemniaków, rozsiewacze nawozów, opryskiwacze, kosiarki rotacyjne, przetrząsaczo-zgrabiarka, prasa kostkująca, roztrząsacz obornika, ładowacz materiałów objętościowych, kopaczka do ziemniaków ponadto w posiadaniu szkoły są: magazyny do przechowywania produktów rolniczych, magazyny do przechowywania pasz, nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, garaże i wiaty na maszyny, pola z roślinami uprawnymi, łąki, pastwiska.

TECHNIK ŻYWIENIA I USŁUG GASTRONOMICZNYCH wyposażona w 6 stanowisk składających się z

- stoły produkcyjne,
- trzon kuchenny z piekarnikiem/kuchenka indukcyjna z piekarnikiem;
- zlewozmywak z instalacją ciepłej i zimnej wody,
- zestaw garnków i innych naczyń kuchennych,
- zestaw noży kuchennych,
- drobny sprzęt produkcyjny, ponadto na wyposażeniu pracowni znajdują się
- maszynka do mielenia,
- frytkownica
- chłodziarka z zamrażarką,
- zmywarka do naczyń,
- piec konwekcyjno-parowy/piekarnik z termo obiegiem,
- kuchenka mikrofalowa,
- pakowarka próżniowa,
- naświetlacz do jaj,
- bielizna i zastawa stołowa,

*Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
im. Bolesława Chrobrego w Chrobrzu*

- tace kelnerskie metalowe,
- blender,
- sokowirówka,
- robot kuchenny wieloczynnościowy;
- zastawa stołowa, sztucze i szkło stołowe oraz inny sprzęt do podawania potraw,
- regał, szafa magazynowa,
- stoły i krzesła,
- bielizna stołowa,
- kosz i pojemniki na segregowane odpady.

Pracownie komputerowe:

Dwie ogólnodostępne pracownie komputerowe oraz Centrum multimedialne.

- Pracownia nr 1 wyposażona jest w 15 szt. komputerów typu Pentium 4. Monitor BenQ 15 szt., 14 szt. klawiatur USB, 3 myszy USB,
- Pracownia nr 2 wyposażona jest w 13 szt. komputerów Lenovo, 13 szt. monitorów, 13 szt. klawiatur USB, 13 szt. myszy USB, 1 zestaw głośnikowy,
- Centrum multimedialne: 4 szt. komputerów typu Pentium 4, 4 szt. klawiatur PS/2, 4 szt. myszy PS/2, słuchawki 3 szt., monitor AOC – 4 szt.

2.0 Ogólna diagnoza w obszarze kształcenia ogólnego i zawodowego

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dla Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Chrobrzu

Tabela 6. Ogólna diagnoza w obszarze kształcenia ogólnego i zawodowego

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pracownia gastronomiczna. 2. Biblioteka. 3. Internat dla dziewcząt i chłopców. 4. Dobrze wykształcona kadra nauczycieli z dużym doświadczeniem zawodowym. 5. Pedagog szkolny. 6. Indywidualne podejście do ucznia – dostosowanie metod pracy do możliwości uczniów. 7. Liczba uczniów w klasach pozwalająca na efektywną pracę z młodzieżą. 8. Dobre wyniki z egzaminów zawodowych. 9. Doświadczenie w realizacji projektów: „Egzamin zawodowy kapitałem na przyszłość”. 10. Przyjazna atmosfera w szkole. 11. Dobra promocja i rekrutacja. 12. Oferta edukacyjna dostosowana do rynku pracy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak nowoczesnego sprzętu w warsztatach do prowadzenia zajęć praktycznych w zawodzie technik rolnik, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej. 2. Brak nowoczesnych pomocy dydaktycznych oraz narzędzi TIK. 3. Mała liczba uczniów kontynuujących kształcenie na uczelniach wyższych. 4. Mała ilość godzin praktyk zawodowych związanych z nauką zawodu. 5. Mała ilość godzin z zakresu informatyki i nowoczesnych technologii. 6. Brak zajęć dodatkowych. 7. Brak wypracowanych rozwiązań systematycznej współpracy z przedsiębiorcami, pracodawcami i szkołami wyższymi. 8. Niska motywacja uczniów do nauki. 9. Słabe zainteresowanie rodziców osiągnięciami uczniów.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przychylność MRiRW 2. Zaangażowanie nauczycieli, 3. Dotacje na rozwój szkoły 4. Programy Operacyjne 2014-2020 5. Uruchomienie nowych, atrakcyjnych kierunków kształcenia oraz kursów, szkoleń oraz zajęć dodatkowych, zwiększających ofertę edukacyjną szkoły. 6. Duża liczba kandydatów do szkoły w zawodzie Technik Rolnik i na 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała liczba godzin przeznaczonych na zajęcia praktyczne, 2. Braki w edukacji na wcześniejszych etapach nauki. 3. Niedostosowany system egzaminów zewnętrznych- skupienie się nauczycieli na wymaganiach egzaminacyjnych. 4. Brak sprecyzowanych planów edukacyjno- zawodowych. 5. Wykluczenie cyfrowe. 6. Małe zainteresowanie wynikami

*Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
im. Bolesława Chrobrego w Chrobrzu*

kwalfikacyjne kursy zawodowe. 7. Otwartość szkoły na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. 8. Stała współpraca z ośrodkami kształcenia nauczycieli. 9. Doskonalenie się nauczycieli	edukacyjnymi ze strony rodziców. 7. Duża liczba rodzin uczniów dysfunkcyjnych.
--	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZS CKR w Chrobrzu

Zaprezentowana powyżej analiza pozwoliła na wskazanie mocnych i słabych stron Szkoły w zakresie kształcenia zawodowego, jak również szans i zagrożeń związanych z jej funkcjonowaniem.

3.0 Diagnoza potrzeb i oczekiwań szkoły w zakresie wsparcia w kluczowych obszarach związanych z edukacją ogólną i zawodową.

3.1 Obszar kształcenia praktycznego uczniów i uczennic – staże i praktyki

Stan obecny:

Dla zawodu technik rolnik praktyki wynoszą 8 tygodni, natomiast dla pozostałych nauczanych kierunków wymiar godzinowy praktyk zawodowych w trakcie cyklu kształcenia wynosi 4 tygodnie.

Zajęcia praktyczne, które są przewidziane programem nauczania dla wszystkich zawodów wynoszą 50% wszystkich godzin kształcenia zawodowego.

Zajęcia praktyczne realizowane są w szkolnych pracowniach do zajęć praktycznych i u pracodawców. Z uwagi na porę roku są trudności z realizacją niektórych tematów szczególnie związanych z mechanizacją produkcji roślinnej np. niezbędny byłby w tym przypadku kryty poligon do całorocznych prac polowych maszynami rolniczymi.

Brakuje również nowoczesnych maszyn z zakresu rolnictwa precyzyjnego wykorzystujących nowoczesne technologie w tym zakresie.

Uczniowie wykazują chęć i motywację do zdobycia dodatkowych umiejętności i kwalifikacji potwierdzonych certyfikatem. U zdecydowanej większości uczniów występują problemy finansowe, co uniemożliwia im zdobycie dodatkowych umiejętności na odpłatnych formach szkoleniowych.

Co prawda kształcenie praktyczne odpowiada minimalnym wymaganiom, jest jednak niewystarczające w kontekście nabycia przez uczniów i uczennice wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które uczyniłoby ich konkurencyjnymi na rynku pracy?

Oprócz praktycznej nauki zawodu wynikającej z podstawy programowej, uczniowie uczestniczyli w stażach u pracodawcy, które odbywały się w ramach projektu „Masz zawód – masz pracę” realizowanego przez Wyższą Szkołę Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach.

Propozycje rozwiązań:

Staż dla 50 uczniów po 150 godzin dla każdego ucznia. Dla zawodu technik żywienia i usług gastronomicznych staże mogą być realizowane w soboty i niedziele oraz w okresie wakacyjnym. Dla zawodu technik rolnik jedynie w okresie wakacyjnym. Za realizację założeń rekrutacyjnych odpowiedzialni będą kierownik praktycznej nauki zawodu i nauczyciele przedmiotów zawodowych. Powyższe wskazania poparte są wynikami badań uczniów i uczennic, oraz pracodawców przeprowadzonych w formie wywiadów i ankiet.

3.2 Obszar kształcenia ogólnego i zawodowego uczniów i uczennic – kursy i szkolenia

Stan obecny:

Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w kursach lub szkoleniach podnoszących ich umiejętności i umożliwiających im zdobycie dodatkowych kwalifikacji w toku edukacji szkolnej. Są to najczęściej formy odpłatne i w związku z tym brak środków finansowych uniemożliwia im uczestnictwo w tych formach szkolenia. Brak dodatkowego wsparcia uczniów i uczennic w zakresie realizacji kursów, szkoleń, zajęć dodatkowych wykraczających poza podstawę programową i kończących się certyfikatami, zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, kółek zainteresowań, a także dodatkowych zajęć rozwijających kompetencje kluczowe zmniejsza ich konkurencyjność na rynku pracy.

Obecna współpraca Szkoły z otoczeniem społeczno-gospodarczym:

Współpraca z uczelniami wyższymi:

- Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach,
- Politechnika Świętokrzyska w Kielcach,
- Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie,
- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Szkoła współpracuje obecnie z następującymi pracodawcami:

- Restauracja Hotelu Tęczowy Młyn (****),
- Restauracja Ponidzie w Hotelu Słoneczny Zdrój,

Instytucje szkoleniowe:

- Małopolska Szkoła Baristów w Krakowie,
- Agencja Rynku Rolnego w Kielcach,
- Akademia Kelnerska Grzegorza Górnika,
- Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Puławy,
- Stacja Doświadczalna Oceny Odmian - Słupia Jędrzejowska,
- Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych - Słupia koło Poznania,
- Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oddział Kielce,
- KRUS – Pińczów,
- ARiMR - Busko Zdrój,
- Okręgowa Stacja Chemiczno- Rolnicza – Kielce,
- Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Radzików,
- Związek Młodzieży Wiejskiej – Kielce,
- Stacja Hodowli Roślin Polan,
- John Deere, Class, Case, Basf,
- PIP w Kielcach.

Propozycje rozwiązań:

- a. obszar szkolenia i doskonalenia nauczycieli

- Kurs operatora wózków jezdniowych
- Kurs balistyczny,
- Kurs/szkolenie z zakresu obsługi urządzeń cyfrowych oraz sprzętu informatycznego
- Kurs/szkolenie z zakresu wykorzystania narzędzi cyfrowych w nauczaniu przedmiotowym
- Kurs/szkolenie z zakresu nowe metody kształcenia z elementem wykorzystania narzędzi cyfrowych,
- Kurs/szkolenie w zakresie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni oraz bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego,
- Kurs/szkolenie z zakresu wykorzystania zasobów dydaktycznych dostępnych w Internecie,
- Kurs/szkolenie z zakresu administracji wewnętrzną infrastrukturą sieciowo-usługową szkoły,
- Kurs/szkolenie z zakresu wykorzystania w nauczaniu e-podręczników, e-zasobów lub e-materiałów dydaktycznych.

b. obszar kształcenia i doszkalania uczniów i uczennic:

- Zajęcia dodatkowe w formie: zajęć dydaktyczno-wyrównawczych pomagające wyrównać zaległości w nauce, zajęcia rozwijające uzdolnienia, kółka zainteresowań oraz zajęcia dodatkowe rozwijające kompetencje kluczowe z zakresu: ICT, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, przedsiębiorczości, a także kompetencji społecznych – wszyscy uczniowie szkoły,
- Kurs na prawo jazdy kat. B – 23,
- Kurs koparko-ładowarki – 14,
- Operator wózków jezdniowych – 21,
- Kurs spawacza – 14,
- Kurs baristy – 7,
- Kurs barmana – 7,
- Kurs carvingu – 12,
- Kurs dekoracji stołów – 12,
- Kurs obsługi kelnerskiej – 19,
- Kurs pierwszej pomocy – 12,
- Kurs/szkolenie w zakresie bezpieczeństwa w sieci (cyberprzemoc) oraz bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego – 19,
- Kurs z przygotowania prezentacji multimedialnych oraz kształtowania wizerunku w sieci — 19,
- Kurs prawa autorskie w sieci – 19,

c. doposażenie szkoły:

Ogólne (dostępne na każdym kierunku kształcenia):

Wymiana wszystkich komputerów oraz wyposażenia towarzyszącego pracowni komputerowej nr 1 i 2.

Obecne wyposażenie jest przestarzałe i zniszczone, zbudowane ze starych podzespołów, których modernizacja jest niecelowa i nieopłacalna. W celu przywrócenia funkcjonalności pracowniom potrzebna jest wymiana wszystkich komputerów. Konieczne jest utworzenie 26 stanowisk.

Technik rolnik

Uzupełnienie parku nowoczesnych maszyn rolniczych, doposażenie warsztatów szkolnych w narzędzia warsztatowe zgodnie z opracowanym przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Warszawie:

„Rekomendowanym wyposażeniem pracowni i warsztatów szkolnych dla zawodu technik rolnik”

Technik mechanizacji rolnictwa i agrotroniki

Zakup sprzętu diagnostyczno-pomiarowego, doposażenie warsztatów szkolnych w narzędzia warsztatowe zgodnie z opracowanym przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Warszawie:

„Rekomendowanym wyposażeniem pracowni i warsztatów szkolnych dla zawodu technik mechanizacji rolnictwa”.

3.3 Najważniejsze wyniki i wnioski z badań

W ramach diagnozy, przeprowadzono trzy badania: badanie uczniów, badanie pracodawców, badanie nauczycieli.

W oparciu o uzyskane wyniki opracowano rekomendacje dla trzech obszarów pracy szkoły:

1. W obszarze kształcenia ogólnego i zawodowego uczniów,
2. W obszarze doskonalenia zawodowego nauczycieli,
3. W obszarze współpracy szkoły z pracodawcami, w obszarze współpracy ze szkołami wyższymi.

Badanie uczniów.

Badanie 1.

Badanie przeprowadzone zostało na grupie 60 uczniów klas I – III w zawodach: technik rolnik, technik żywienia i usług gastronomicznych dotyczące potrzeb, oczekiwań oraz barier w zakresie TIK.

Najważniejsze wyniki badania nr 1:

- Większość uczniów (83%) nie uczęszcza na zajęcia dodatkowe.
- Większość uczniów (60%) wzięłaby udział w bezpłatnych zajęciach organizowanych na terenie szkoły.
- Równe 40% uczniów zainteresowanych jest udziałem w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych, a około 30% uczniów w kółkach zainteresowań i zajęciach rozwijających uzdolnienia.
- Około 32% uczniów zainteresowanych jest zajęciami komputerowymi, około 22% matematycznymi oraz 12% zajęciami z przedsiębiorczości.
- Większość uczniów (72 %) uważa, iż zajęcia dodatkowe powinny być prowadzone z użyciem pomocy dydaktycznych oraz narzędzi Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych oraz że szkoła wymaga doposażenia w takie pomoce i narzędzia (68% uczniów).

- Blisko połowa uczniów uważa, że nauczyciele wymagają doksztalcenia w zakresie podnoszenia umiejętności cyfrowych oraz stosowania Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych podczas zajęć.
- Zdecydowana większość uczniów (98%) posiada w domu komputer i korzysta z Internetu.
- Równe 45% uczniów uważa sytuację finansową swojej rodziny za dobrą, a 35% za przeciętną.
- Głównymi barierami napotykanymi w uczestnictwie w zajęciach dodatkowych są odpowiednio ograniczenia czasowe, trudności z dojazdem, brak chęci i motywacji oraz ograniczenia finansowe.

Badanie 2.

Badanie przeprowadzone zostało na grupie 33 uczniów klas trzecich w zawodach: technik rolnik, technik żywienia i usług gastronomicznych.

Najważniejsze wyniki badania nr 2:

- Uczniowie zarówno przy wyborze szkoły, jak i konkretnego kierunku kierowali się chęcią zdobycia konkretnego zawodu i zainteresowaniami.
- Wybór profilu kształcenia koresponduje z oczekiwaniami młodzieży wobec szkoły, ponad 65 % oczekuje właśnie przygotowania do wykonywania zawodu.
- Większość uczniów (70%) wystawiło pozytywną notę placówce, w której się kształci. Przeważają (57%) uczniowie oceniający, jako słuszną decyzję rozpoczęcia kształcenia w technikum. Młodzież za najbardziej przydatne uznała przedmioty praktyczne przygotowujące do wykonywania zawodu oraz praktyki zawodowe.
- Ponad 50% uczniów uważa, że ilość zajęć praktycznych związanych z nauką zawodu prowadzonych w szkole jest niewystarczająca.
- Zaledwie 21% uczniów deklaruje kontynuację nauki, z czego tylko, co trzeci deklaruje chęć rozpoczęcia nauki na uczelni rolniczej lub technicznej.
- Ponad 50% zamierza zakończyć naukę na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.
- Blisko 30% nie ma jeszcze sprecyzowanych planów w kwestii kontynuacji edukacji.
- Około 30% uczniów deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie, w którym się kształci, a blisko połowa nie wyklucza takiego rozwiązania.
- Ponad 50% uczniów najchętniej zatrudniłoby się w firmie zlokalizowanej blisko domu. 25% na terenie woj. świętokrzyskiego, tylko około 10% w kraju poza woj. świętokrzyskim, a 15% wyjechałoby do pracy za granicę.
- W ciągu ostatniego roku pracowało zarobkowo ponad 20% uczniów, jednak tylko 5% z nich wykonywało pracę zgodną z kierunkiem kształcenia.
- Tylko 20% uczniów uważa, że potrzebowałby 6 miesięcy na znalezienie zatrudnienia, pozostali szacują, że ten okres wyniesie 10 miesięcy lub dłużej.
- Tylko 18 % planuje kontynuować edukację, z czego 50% deklaruje chęć rozpoczęcia nauki na uczelni technicznej. 61% zamierza zakończyć kształcenie na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej. 21% nie ma jeszcze sprecyzowanych planów w kwestii kontynuacji edukacji.
- Ponad 80% uczniów deklarujących chęć podjęcia pracy w zawodzie.

- Prawie wszyscy uczniowie potrafią napisać CV, ale już prawie 50% ocenia, że miałyby kłopot z napisaniem listu motywacyjnego i wykonaniem zadania praktycznego.
- Na pytanie, „Co twoim zdaniem jest najważniejsze przy znalezieniu pracy przez absolwenta? Ponad 3/4 uczniów mając możliwość wyboru dwóch odpowiedzi o wskazywała na: kwalifikacje, doświadczenie zdobyte podczas praktyk, dobra prezentacja podczas rozmowy kwalifikacyjnej i dostosowanie się do oczekiwań pracodawcy.

Badanie pracodawców.

Badanie 15 pracodawców z lokalnego rynku pracy + 2 pracodawców spoza regionu miało na celu zdobycie informacji dotyczących dotychczasowej współpracy i oceny możliwości zaangażowania się przedsiębiorców i pracodawców w przygotowanie naszych uczniów do potrzeb rynku pracy.

Badanie przeprowadzono za pomocą wywiadu wśród pracodawców i opiekunów staży. Bariery w przyjmowaniu praktykantów, na które wskazało ponad 50% przedsiębiorców to: brak gratyfikacji finansowej dla opiekuna praktyk, potrzeba poświęcenia znacznej ilości czasu i uwagi dla praktykanta, niska, jakość pracy praktykantów, brak wśród kadr chętnych do opieki nad praktykantami, trudności w dostosowaniu realiów funkcjonowania firmy do programu praktyk.

Na pytanie: Czy gdyby wprowadzono gratyfikację finansową dla zakładu przyjmującego na praktyki to, jakie byłoby wtedy podejście pracodawcy do przyjmowania na praktyki uczniów szkoły zawodowej, 70% pracodawców odpowiedziało, że oddelegowałyby osobę odpowiedzialną za praktykantów.

Wszyscy pracodawcy mówią, że od uczniów oczekują przede wszystkim wiedzy teoretycznej i umiejętności zastosowanie wiedzy w praktyce oraz umiejętności komunikacji i pracy w zespole.

W ocenie 70% pracodawców efektywnie odbyta praktyka pod okiem wymagającego opiekuna praktyk zwiększa szanse na zatrudnienie, to, czego nauczą się praktykanci będzie im przydatne dla ich dalszego rozwoju kształcenia zawodowego i z pewnością zmniejszy stres młodego człowieka w wejściu na rynek pracy oraz wzmocni się ich samocena i pewność siebie.

80% pracodawców, którzy współpracowali ze szkołami zawodowymi w organizacji praktyk wyraża chęć dalszej i systematycznej współpracy ze szkołami w organizowaniu praktyk. 25% z nich deklaruje również chęć przyjmowania wycieczek przedmiotowych i organizowanie staży dla nauczycieli.

Pracodawcy nie współpracują ze szkołami przy prowadzeniu procesu rekrutacji, a przy przyjęciach analizują CV kandydatów pod kątem doświadczenia zawodowego - umiejętności praktycznych, natomiast podczas rozmów kwalifikacyjnych zwracają uwagę na motywację do pracy, oczekują ponadto uczciwości i obowiązkowości. Wg. pracodawców znacznie większe szanse zatrudnienia mają absolwenci studiów wyższych.

Badanie nauczycieli

Badanie 1

Badaniem pierwszym - ankietowym objęto 14 nauczycieli przedmiotów ogólnych i zawodowych. Celem badania było określenie potrzeb nauczycieli niezależnie od nauczanych

przedmiotów w zakresie podnoszenia swoich kwalifikacji i kompetencji, chęci podejmowania przez nich prowadzenia dodatkowych zajęć dydaktycznych na rzecz uczniów oraz korzystania z pomocy dydaktycznych oraz narzędzi Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych na zajęciach.

Najważniejsze wyniki badania nr 1:

- Większość badanych nauczycieli (79%) jest zainteresowanych doksztalcaniem w zakresie podnoszenia umiejętności cyfrowych oraz stosowania Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych podczas zajęć. Spośród badanych większość nauczycieli, to jest 71% chce podnosić kompetencje, natomiast 29% kwalifikacje.
- Za najbardziej przydatne formy doskonalenia uznano szkolenia doskonalące - 50% ankietowanych, dodatkowe kursy oraz e-learning (36% ankietowanych) oraz blended learning (21% badanych).
- Za bariery i ograniczenia o największym znaczeniu dla nauczycieli chcących podnosić swoje kompetencje lub kwalifikacje uznano ograniczenia finansowe - wskazało je 50% badanych, ograniczenia czasowe - tego rodzaju barierę wskazało 43% ankietowanych. 21% nauczycieli wskazało na trudności z dojazdem.
- Większość nauczycieli (71%) jest zainteresowana prowadzeniem zajęć pozalekcyjnych dla swoich uczniów organizowanych na terenie szkoły.
- Wszyscy ankietowani są zgodni, co do użycia pomocy dydaktycznych oraz narzędzi Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych na zajęciach dodatkowych.
- Zdecydowana większość badanych (79%) uznała, iż kadra pedagogiczna wymaga doksztalcenia w zakresie podnoszenia umiejętności cyfrowych oraz stosowania Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych podczas zajęć.
- Wszyscy badani nauczyciele wskazali, iż szkoła wymaga doposażenia w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia z zakresu Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych.

Badanie 2

Badaniem drugim - wywiadami objęto 10 nauczycieli przedmiotów ogólnych i zawodowych. Celem tego badania było poznanie opinii i postaw nauczycieli wobec zmian w kształceniu ogólnym i zawodowym, zarówno w obszarze systemu i programu nauczania, jak i przygotowania kadry czy zaplecza niezbędnego do efektywnej nauki w zawodach nauczanych w szkole, tj. technik rolnik, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz w zawodach planowanych tj. technik mechanizacji rolnictwa i agrottroniki oraz technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej.

Najważniejsze wyniki badania 2.

Nauczyciele podkreślają, że u uczniów widoczne są deficyty w zakresie kompetencji kluczowych istotnych w późniejszej pracy zawodowej. Większość uczniów, którzy trafiają po gimnazjum do ZSCKR w Chrobrzu, brakuje kompetencji takich jak: porozumiewanie się w języku ojczystym, kompetencje społeczne i obywatelskie, kompetencje cyfrowe, porozumiewanie się w językach obcych, umiejętność uczenia się, inicjatywność i przedsiębiorczość.

W opinii doradców zawodowo-edukacyjnych uczniowie są słabo przygotowani w zakresie gimnazjalnego doradztwa zawodowego.

Zdaniem nauczycieli kluczowym problemem edukacji ogólnokształcącej i zawodowej jest zbyt mała liczba godzin lekcyjnych przeznaczonych na naukę tych przedmiotów, zajęć warsztatowych i praktyk, zajęć dodatkowych, zajęć wyrównawczych. Braki w systemie edukacji w opinii nauczycieli przekładają się bezpośrednio na dalsze losy absolwentów – niski wskaźnik zatrudnienia.

Z analizy losów absolwentów za ostatnie 2 lat wynika, że średnio 18 % młodzieży w tym 40 % dziewcząt, co roku podejmuje pracę w zawodzie, i 32 % w tym 45 % dziewcząt poza zawodem w kraju.

Średnio 40% młodzieży w tym 19 % dziewcząt wyjeżdża za granicę, gdzie tylko 5 % pracuje w zawodzie.

Dużym atutem naszych absolwentów jest posiadanie przez nich prawa jazdy B i T oraz dodatkowych uprawnień np. do obsługi wózków widłowych, operatorów kombajnów zbożowych.

Nauczyciele twierdzą, że obowiązująca forma egzaminów nie spełnia swojej roli. Wynik egzaminu jest traktowany przez pracodawców głównie, jako sprawdzian wiedzy teoretycznej, a nie, jako wyznacznik kompetencji potencjalnego pracownika.

Według nauczycieli, w celu zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy należy położyć główny nacisk na podniesieniu praktycznych umiejętności uczniów oraz dostosować kształcenie zawodowe do nowych rozwiązań technologicznych. Należy również umożliwić uczniom dostęp do dodatkowych zajęć/kursów pozwalających na zdobycie rozpoznawanych na rynku pracy (krajowym i zagranicznym) certyfikatów czy uprawnień, które sprawią, że absolwenci ZCKR w Chrobrzu staną się bardziej konkurencyjni na otwartym rynku pracy.

W opinii nauczycieli niezbędne jest stałe dostosowywanie systemu edukacji w tym zawodowej do zmian zachodzących w branżach oferujących zatrudnienie dla absolwentów tych zawodów poprzez wyposażenie placówek szkolnych w nowoczesne pomoce dydaktyczne.

Zdaniem nauczycieli, doradców zawodowych i dyrekcji najbardziej pożądanymi formami są: systematyczne praktyki, staże w zakładach pracy oraz specjalistyczne kursy i szkolenia nadające uczniom dodatkowe uprawnienia poszukiwane na rynku pracy. Szkoła powinna uzupełnić swoją bazę w niezbędny, nowoczesny sprzęt dydaktyczny pod kątem nauki zawodu odpowiadającej standardom pracy. Biblioteka powinna zostać doposażona w aktualne poradniki i podręczniki do nauczania zawodu oraz sprzęt TIK.

W opinii doradców zawodowych należy położyć nacisk na przygotowanie młodzieży do poruszania się po rynku pracy np. poprzez organizację biura karier we współpracy z uczelnią wyższą i PUP.

Należy również zwrócić większą uwagę na rozwój kompetencji cyfrowych, innowacyjności i przedsiębiorczości u uczniów.

Zdaniem nauczycieli szkoła powinna zapewnić praktyki zawodowe na stanowiskach wymagających od ucznia przyswojenia terminologii zawodowej w języku obcym np. poprzez organizację praktyk w dużych hotelach i lokalach gastronomicznych lub wymian międzynarodowych.

W ramach Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli należy realizować formy podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych przez nauczycieli zwłaszcza przedmiotów zawodowych głównie poprzez:

- uczestnictwo w specjalistycznych kursach i szkoleniach,
- organizację staży u pracodawców,

- wycieczki przedmiotowe,
- udział w konferencjach, seminariach połączonych z prezentacją przykładów dobrych praktyk w szkolnictwie zawodowym,
- studia podyplomowe z zakresu mechanizacja rolnictwa i agrotechniki.

W opinii nauczycieli i doradców należy rozwijać współpracę z pracodawcami i przedsiębiorcami (z rynku lokalnego jak również z innych powiatów i województw) poprzez odbywanie staży nauczycieli przedmiotów zawodowych, wprowadzenie rekompensat dla pracodawcy za przyjęcie praktykantów. Warto uświadamiać pracodawcom, że obecni uczniowie to przyszli potencjalni pracownicy, więc opłaca się wkładać wysiłek w ich naukę. Należy wypracować dobre rozwiązania współpracy z pracodawcami np. poprzez organizację wspólnych spotkań z pracodawcami podczas targów edukacyjnych, dni otwartych szkoły, spotkań merytorycznych, na których zostaną omówione programy i warunki praktyk. Należy stwarzać możliwości udostępniania/wypożyczania przez przedsiębiorców sprzętu do ćwiczeń praktycznych. W szkole powinien powstać zespół odpowiedzialny za kontakty z pracodawcami i innymi placówkami kształcenia zawodowego, dbający o pozyskiwanie firm do współpracy oraz o przekazywanie im pełnej informacji dotyczącej kierunków kształcenia.

Współpraca szkoły z jej gospodarczym otoczeniem to najlepsza gwarancja zgodności kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy.

Współdziałanie szkół i innych podmiotów funkcjonujących w tej samej rzeczywistości społeczno – gospodarczej umożliwi również efektywniejsze dostosowywanie programów nauczania i kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy. Współpraca szkół z pracodawcami pozwoli na lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy, pozwoli uczniom na zdobycie doświadczenia w pracy w rzeczywistym środowisku przedsiębiorstwa oraz zapoznanie się z nowoczesnym sprzętem. Ponadto kontakty pracodawców ze szkołą umożliwią wpływ dopasowania poziomu kwalifikacji do ich i przygotowania odpowiednio wykwalifikowanych pracowników jeszcze przed podjęciem pierwszej pracy.

Podsumowanie

Niniejsza diagnoza pozwoliła na wskazanie mocnych i słabych stron funkcjonowania Szkoły w zakresie kształcenia ogólnego i zawodowego oraz na wskazanie kierunków dalszych działań mających na celu wzmocnienie przyszłych absolwentów na konkurencyjnym rynku pracy, zarówno lokalnym jak również regionalnym, ogólnopolskim czy europejskim.

Wyniki diagnozy pozwoliły na wskazanie poszczególnych działań, jakie powinna podjąć Szkoła w zakresie wspierania kształcenia ogólnego i zawodowego. Zaproponowane w wyniku przeprowadzonej diagnozy działania, wynikające z potrzeb oraz oczekiwań pracodawców, nauczycieli oraz uczniów i uczennic będą możliwe do realizacji w zakresie, który wyznaczony będzie możliwościami finansowymi oraz organizacyjnymi Szkoły. Dlatego też niezbędne jest podjęcie działań mających na celu pozyskanie środków zewnętrznych, które pozwolą zrealizować wskazane w diagnozie zamierzenia.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba uczniów i uczennic, w zawodzie Technik rolnik w latach 2012 – 2017

Tabela 2. Liczba uczniów i uczennic, w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych w latach 2012 – 2017

Tabela 3. Liczba słuchaczy w kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej w latach 2012 – 2017

Tabela 4. Liczba słuchaczy w kwalifikacji R.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej w latach 2012 – 2017

Tabela 5. Liczba osób zdających egzamin praktyczny w kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej

Tabela 6. Ogólna diagnoza w obszarze kształcenia ogólnego i zawodowego

Spis wykresów

- Wykres 1.** *Struktura uczniów w zawodzie Technik rolnik w 2017 roku.*
- Wykres 2.** *Liczba uczniów i uczennic w zawodzie Technik rolnik w latach 2012 - 2017*
- Wykres 3.** *Liczba uczniów i uczennic, którzy rozpoczęli naukę w zawodzie Technik rolnik w latach 2012 - 2017.*
- Wykres 4.** *Struktura uczniów w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych w 2017 roku.*
- Wykres 5** *Liczba uczniów i uczennic w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych w latach 2012 - 2017*
- Wykres 6.** *Liczba uczniów i uczennic, którzy rozpoczęli naukę w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych w latach 2012 - 2017.*
- Wykres 7.** *Struktura słuchaczy w kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej w 2017 roku.*
- Wykres 8.** *Liczba słuchaczy w kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej w latach 2012 - 2017*
- Wykres 9.** *Liczba słuchaczy w kwalifikacji R.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej w latach 2012 - 2017*